

«مطالعات جامعه‌شناسی»

سال یازدهم، شماره چهل و سوم، تابستان ۱۳۹۸

ص ص ۷۱-۸۸

بررسی رابطه بین سرمایه فرهنگی با بیگانگی اجتماعی -

فرهنگی در بین جوانان شهر تبریز

آذر علیمحمدی خانقاه^۱

دکتر محمدباقر علیزاده‌اقدم^۲

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۲/۲

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۳۹۸/۴/۹

چکیده

تحقیق حاضر با هدف تعیین رابطه بین سرمایه فرهنگی با بیگانگی اجتماعی - فرهنگی در بین جوانان شهر تبریز انجام گرفت. احساس بیگانگی اجتماعی - فرهنگی در میان افراد جامعه، هم‌نوایی، وفاق اجتماعی و همبستگی گروهی را در جامعه کم‌رنگ کرده و سبب می‌شود تا افراد جامعه با اهداف فرهنگی، انتظارات جمعی و آن چه جامعه به عنوان الگوهای عمل برای اعضا خود در نظر می‌گیرد همسو نشوند. یکی از عوامل مرتبط با بیگانگی، سرمایه فرهنگی است که فرد آن را به طور انتسابی و اکتسابی در خانواده، جامعه و مدرسه کسب می‌کند. روش تحقیق پیمایش از نوع همبستگی است. از نظر هدف، تحقیق کاربردی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها جزء روش‌های میدانی می‌باشد. به لحاظ زمانی تحقیق حاضر مقطعی می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق جوانان ۱۸-۲۹ سال شهر تبریز است. نتایج حاصل نشان می‌دهد که بین ابعاد سه‌گانه سرمایه فرهنگی با بیگانگی اجتماعی - فرهنگی همبستگی معکوس وجود دارد یعنی با افزایش میزان سرمایه فرهنگی از میزان بیگانگی اجتماعی - فرهنگی کاسته می‌شود. رابطه معنی‌داری بین بیگانگی اجتماعی - فرهنگی و متغیرهای زمینه‌ای سن و جنسیت مشاهده نگردید. **واژگان کلیدی:** سرمایه فرهنگی، بیگانگی اجتماعی، جوانان شهر تبریز.

۱. کارشناسی ارشد گروه جامعه‌شناسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز - ایران.

۲. استاد دانشگاه تبریز، گروه علوم اجتماعی، تبریز - ایران (نویسنده مسئول).

مقدمه

"بیگانگی به مفهوم انفصال، جدایی و عدم پیوند ذهنی (شناختی) و عینی (کنشی) میان فرد و جامعه، نهادها، ساختارها و سازمان‌های اجتماعی نظیر سیاست، خانواده و مذهب و نظایر آن است" (محسنی تبریزی، ۱۳۷۰: ۳۲). یکی از آثار و پیامدهای مهم جامعه‌پذیری ناموفق در سطح فردی و اجتماعی کردن نامطلوب و غیرکارآمد در سطح نهادهای اجتماعی بیگانگی فرهنگی است که مترادف با مفهوم بیگانگی اجتماعی- فرهنگی و هنجاری و انزوای ارزشی به کار رفته است. جامعه‌شناسان ریشه‌های بیگانگی و علل آن را نه در درون فرد بلکه در بیرون او و در واقعیت‌های اجتماعی، نهادها، ساختارها و روابط اجتماعی و نظایر آن جستجو می‌کنند و نقطه عزیمت آن‌ها از جامعه و ساخت اجتماعی است و احساسات افراد را در قبال جامعه می‌سنجند و واحد تحلیل آن‌ها جمع است نه فرد (همان: ۴۳). وجود احساس بیگانگی اجتماعی- فرهنگی در میان افراد جامعه، هم‌نوایی، وفاق اجتماعی و همبستگی گروهی را در جامعه کمرنگ کرده و سبب می‌شود تا افراد جامعه با اهداف فرهنگی، انتظارات جمعی و آن چه جامعه به عنوان الگوهای عمل برای اعضا خود در نظر می‌گیرد همسو نشوند. شناخت عوامل موثر در کاهش بیگانگی اجتماعی- فرهنگی می‌تواند به سلامت و پویایی جامعه کمک کرده و هزینه‌های کنترل و نظارت را کاهش دهد. وجه دیگر این تحقیق سرمایه فرهنگی می‌باشد، سرمایه درمعنای عام آن تلاش برای تسخیر گذشته در زمان حال است. به تعبیر بوردیو اگر در صدد فهم جهان هستیم باید ایده سرمایه و انباشت آن، همچنین تأثیرات آن را مجدداً به جهان اجتماعی معرفی کنیم. به اعتقاد بوردیو سرمایه می‌تواند دارای اشکال مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و نمادی باشد.

سرمایه فرهنگی آن گونه که بوردیو توصیف کرده است بیانگر سرمایه‌گذاری طبقه مسلط در بازتولید مجموعه‌ای از نمادها و معانی است که توسط طبقه تحت سلطه غلط درک و درونی شده و آن را به عنوان نمادها و معانی طبقه خود پذیرفته‌اند. در این جا سرمایه‌گذاری در کنش‌های آموزشی فرایند بازتولید هم‌چون تعلیم و تربیت و آموزش قرار دارد که هدف از آن تلفیق توده‌ها به عنوان عاملان اجتماعی می‌توانند سرمایه‌گذاری کنند و این نمادها و معانی را به دست آورند. بدین ترتیب تصویر ساختار اجتماعی از مبارزه دوگانه آشتی‌ناپذیر به تصویر گفتمان‌های لایه‌بندی شده تغییر می‌یابد. از طرف دیگر به چگونگی سرمایه‌گذاری عاملان به عنوان کنشگرانی که برای کسب ارزش افزوده کارشان سرمایه‌گذاری می‌کنند پرداخته می‌شود و کنش به عنوان مولفه‌های مهم در نظریه‌های جدید سرمایه تلقی می‌شود (Lin, 1999: 2-5). بوردیو معتقد است که طبقه مسلط در جامعه سرمایه‌داری تسلط خود را آشکاراً بیان نمی‌دارد. طبقه مسلط از قدرت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و نمادین سود می‌برد.

طبقات بالا بیشترین میزان سرمایه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و نمادین را دارد. طبقه متوسط مقدار کمتری از این انواع را در اختیار دارد و طبقه پایین کمترین مقدار این ترکیب از منابع را مورد بهره‌برداری قرار می‌دهد (Turner, 1998: 512-513). کنشگران اجتماعی بر اساس نوع مصرف کالاهای فرهنگی و یا

اظهار علاقه به کالاهای فرهنگی معین طبقه‌بندی می‌شوند. مصرف فرهنگی بر حسب طبقات و اقشار اجتماعی متغیر است و به فضای اجتماعی که فرد در آن زندگی می‌کند، یعنی به حجم سرمایه نمادین و فرهنگی که فرد در اختیار دارد وابسته است. به بیان دیگر مصرف کالاهای فرهنگی تا حدی تعیین کننده رفتار فرهنگی هر طبقه است. که طبق نظریه بازتولید فرهنگی بورديو توزیع سرمایه فرهنگی به شکل برابر در جامعه صورت نمی‌گیرد. نابرابری شدید در توزیع سرمایه فرهنگی پیامدهای زیانباری برای جوامع می‌تواند داشته باشد محرومیت اکثریت اعضای جامعه در دسترسی به منابع معرفتی، محدود شدن امکان بسط خردگرایی تعمیم یافته در عرصه‌های مختلف زندگی اجتماعی، نزول مشارکت همگانی موثر در تولیدات و خلاقیت علمی و فرهنگی، محدودیت در گردش اطلاعات و جذب دانش‌های نوین و کاهش ارزش تغییر در جامعه در چنین شرایطی تغییرپذیری در جامعه کاهش می‌یابد و تغییرات اجتماعی کند و نااقلانی می‌شود و اکثریت افراد در تغییرات اجتماعی نقش پیرو را ایفا می‌کنند (چلبی، ۱۳۷۵: ۲۱۴).

به نظر بورديو کسانی در زمینه انباشت سرمایه فرهنگی موفق‌ترند که رموز فرهنگی صحیح را در مدرسه و جامعه کسب کرده باشند، میدان اجتماعی فرصت‌های برابری را برای همه اعضای آن جامعه فراهم می‌کند، لیکن تنها آن‌هایی می‌توانند از این فرصت‌ها سود ببرند که مهارت جذب این فرصت‌ها را داشته باشند. از این حیث سرمایه فرهنگی یک متغیر مداخله‌گر بسیار مهمی است هم در مواقعی که در توزیع منابع نابرابری وجود دارد یعنی به عنوان یک متغیر در بازتولید نابرابری اجتماعی دخالت دارد و هم در مواقعی که جامعه متقاضی برابری فرصت‌ها و پاداش‌ها است می‌تواند متغیر مداخله‌گر مهمی باشد. بنابراین زمینه خانوادگی و زمینه اجتماعی به طور مستقیم بر حصول سرمایه فرهنگی تأثیر دارند و سرمایه فرهنگی به طور مستقیم بر دستاوردهای علمی و شغلی تأثیر خواهد داشت. حتی برخوردار از نظرها و عقاید شخصی نیز ثمره تحصیلات و مهارت‌های اکتسابی است. سرمایه فرهنگی بر مبنای نظر بورديو دو منبع مهم دارد: نخست عادت‌واره‌ها در زندگی خانوادگی و دوم تحصیلات. از دیدگاه بورديو تحصیلات از جمله متغیرهای بسیار مهمی است که حتی می‌تواند جانشین عادت‌واره خانوادگی شود. زیرا می‌تواند به فرد سلیقه، ادب و شیوه‌هایی را بیاموزد که فرد را به منزلت خاص نزدیک می‌کند. از این رو فرد در جریان جامعه‌پذیری بسته به این که در چه موقعیت اجتماعی قرار دارد سرمایه فرهنگی را اخذ می‌کند، و از آن جایی که توزیع سرمایه فرهنگی در جامعه به شکل برابر نیست محرومیت اکثریت افراد جامعه از این سرمایه می‌تواند آثار زیانباری داشته باشد. سرمایه فرهنگی به دلیل داشتن ذخایر معنوی، علمی، ادبی و حقوقی می‌تواند به افراد در جهت کسب منزلت کمک کرده و امکان تحرک طبقاتی را افزایش دهد و محرومیت از سرمایه فرهنگی فرد را در زندگی فردی و اجتماعی دچار مشکل کرده و امکان مشارکت فعالانه در جامعه و کسب منزلت اجتماعی را از وی می‌گیرد. تحقیق حاضر در جستجوی آن است که ضمن بررسی تجربی دو مفهوم مهم، سرمایه فرهنگی و بیگانگی اجتماعی - فرهنگی به بررسی همبستگی

بین آن‌ها بپردازد. بنابراین مساله اصلی در این تحقیق این است که آیا بین سرمایه فرهنگی و بیگانگی اجتماعی- فرهنگی جوانان ۱۸-۲۹ ساله شهر تبریز همبستگی وجود دارد؟

اهداف تحقیق

هدف کلی

- تعیین رابطه بین میزان سرمایه فرهنگی با میزان بیگانگی اجتماعی- فرهنگی جوانان شهر تبریز.

اهداف اختصاصی

- تعیین میزان بیگانگی اجتماعی- فرهنگی جوانان شهر تبریز
- تعیین میزان سرمایه فرهنگی جوانان شهر تبریز
- تعیین رابطه بین بعد عینی سرمایه فرهنگی با بیگانگی اجتماعی- فرهنگی جوانان
- تعیین رابطه بین بعد ذهنی سرمایه فرهنگی با بیگانگی اجتماعی- فرهنگی جوانان
- تعیین رابطه بین بعد نهادی سرمایه فرهنگی با بیگانگی اجتماعی- فرهنگی جوانان.

پیشینه تجربی

"دییچه‌ای بر سرمایه فرهنگی و سیاست فرهنگی" این تحقیق توسط بنت وساویچ در سال ۲۰۰۴ انجام شده است. در این تحقیق سرمایه فرهنگی و سیاست فرهنگی را یک محور اساسی از نابرابری‌های اجتماعی در سطح بین‌المللی مطرح کرده‌اند. آن‌ها اظهار می‌دارند که سرمایه فرهنگی یک فاکتور مهمی برای تولید کردن و انتقال وضعیت اجتماعی اثری در جوامع غربی بوده است. و یک محملی برای نابرابری‌های اجتماعی است و به این نتیجه رسیده‌اند که سرمایه فرهنگی در دهه‌های اخیر شدت بیشتری در مطالعه آموزش و پرورش و قشر بندی اجتماعی پیدا کرده است. آن‌ها اظهار کرده‌اند که سرمایه فرهنگی یک حقیقتی است که سرمایه عمومی نیز بر اساس آن تعیین می‌شود. به اعتقاد آن‌ها نظم اجتماعی هم از طریق آثار فرهنگی درک می‌شود و این آثار فرهنگی امروزه وارد همه حوزه‌های زندگی شده است، ارزش‌های فرهنگی و هنجارها تعیین کننده رفتار افراد است. افرادی که داری سرمایه فرهنگی والاتری هستند بیشتر برخاسته از طبقه بالای جامعه‌اند و دسترسی بهتری به امکانات دارند. فعالیت‌های فرهنگی هم پیامدهای مثبت همانند احترام به خود و نوآوری و هم پیامدهای منفی همانند تخریب و حقارت و خود بزرگ بینی و شعار دیواری و ... دارد (Bonnett&savage, 2004: 7-14). از تحقیق حاضر نیز با توجه به همبستگی بین ابعاد سه‌گانه سرمایه فرهنگی با بیگانگی اجتماعی- فرهنگی می‌توان نتیجه گرفت که ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و هم‌چنین نظم اجتماعی با افزایش میزان سرمایه فرهنگی افزایش یافته و سبب کاهش پیامدهای منفی هم‌چون بی‌هنجاری و انزوای ارزشی و اجتماعی می‌شود.

"مصرف کالاهای فرهنگی و سرمایه فرهنگی" تحقیقی است که توسط پیر اسکاندیز در سال ۲۰۰۵ انجام شده است. وی بیان می‌کند این که مصرف کالاهای فرهنگی (رفتن به تئاتر، موزه و ...) یک تاثیر عمیقی بر روی جامعه دارد یک فرضیه اثبات شده است. مصرف کالاهای فرهنگی به یک نوع هویت برای افراد منجر می‌شود که در نوع خودش جدید است که آمار جرم و جنایت را پایین آورده است و افراد را به خود مشغول کرده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد با مصرف کردن این کالاهای فرهنگی که فعالیتی بازتابی و بازاندیشانه هستند یک هویت جدید را برای فرد به وجود می‌آورد. مصرف کالاهای فرهنگی به عنوان شکلی از بازی اجتماعی است که بودن با دیگران را مشخص می‌کند و مصرف این گونه کالاها بین زندگی خصوصی و خلوت فرد با جنبه‌های اجتماعی پرسی می‌زند (Scandizzo, 2004: 1-10). نتایج تحقیق اسکاندیز حاکی از آن است که مصرف کالاهای فرهنگی بر کاهش آنومی و جرم و جنایت در جامعه کمک کرده و همچنین مانند پلی زندگی فردی را به زندگی اجتماعی پیوند می‌دهد و از این رو سبب کاهش انزوای اجتماعی و فرهنگی در فرد می‌باشد. تحقیق حاضر نیز بیان کننده تاثیر مثبت سرمایه فرهنگی در کاهش آنومی و همچنین تاثیر مثبت سرمایه فرهنگی در کاهش انزوای اجتماعی و فرهنگی فرد می‌باشد.

فرضیه‌ها

۱. بین میزان سرمایه فرهنگی (بعد عینی، بعد نهادی، بعد ذهنی) و میزان بیگانگی اجتماعی - فرهنگی جوانان شهر تبریز رابطه وجود دارد.
۲. بین سن پاسخگویان و میزان بیگانگی اجتماعی - فرهنگی رابطه وجود دارد.
۳. میزان بیگانگی اجتماعی - فرهنگی بر حسب جنسیت متفاوت است.
۴. میزان بیگانگی اجتماعی - فرهنگی بر حسب تحصیلات متفاوت است.

متغیرهای تحقیق

متغیر مستقل (پیش بین)	متغیر وابسته (ملاک)
سرمایه فرهنگی با سه بعد عینی، ذهنی و نهادی	بیگانگی اجتماعی - فرهنگی

تعاریف نظری و عملیاتی متغیرها

سرمایه فرهنگی

سرمایه فرهنگی به دانش، سلیقه و شیوه زندگی مربوط می‌شود که به فرد اجازه می‌دهد از طریق آن به منزلت دست یابد. سرمایه فرهنگی بر مبنای نظر بوردیو دو منبع مهم دارد، نخست عادت‌واره‌ها در زندگی خانوادگی و دوم تحصیلات، از دیدگاه بوردیو تحصیلات از جمله متغیرهای بسار مهمی است که می‌تواند حتی جانشین عادت‌واره خانوادگی شود. زیرا می‌تواند به فرد سلیقه، ادب و شیوه‌هایی را بیاموزد

که فرد را به منزلت خاص نزدیک می‌کند (ممتاز، ۱۳۸۶: ۱۵۳). سرمایه فرهنگی دارای سه بعد است: بعد ذهنی، بعد عینی، بعد نهادی. بنابراین سرمایه فرهنگی عبارت از آن چیزی است که فرد آن را به طور انتسابی و اکتسابی در خانواده، جامعه، مدرسه کسب می‌کند و به نوعی ایدئولوژی و هژمونی طبقه حاکم است که درست یا نادرست افراد بایستی آن را اخذ کنند.

سرمایه فرهنگی دارای سه بعد است:

بعد ذهنی: سرمایه تجسم یافته نوعی ثروت بیرونی است که به عنوان بخش جدایی‌ناپذیری از فرد در آمده است. این همان بخشی است که بورديو آن را بعد سرمایه فرهنگی همراه با تولد می‌نامد که نمی‌توان آن را از طریق هدیه، خرید یا مبادله به دیگری منتقل نمود. این نوع سرمایه به صورت آمادگی‌های مداوم ذهن و جسم تجلی می‌یابد (شارع‌پور، ۱۳۸۳: ۱۵۳). براساس نظریه بورديو و با استفاده از تحقیقات پیشین برای بعد تجسم یافته سرمایه فرهنگی فضای فرهنگی خانواده فرد پاسخگو و تمایلات و گرایش‌های آن‌ها نسبت به مصرف کالاهای فرهنگی در نظر گرفته شده است.

بعد عینی: بعد عینیت یافته سرمایه فرهنگی اشاره به میزان مصرف کالاهای فرهنگی توسط خود پاسخگو دارد.

بعد نهادی: بعد نهادی سرمایه فرهنگی اشاره به مدارک و مدارج تحصیلی و علمی - فرهنگی فرد و هم‌چنین توانایی‌های هنری و علمی بالفعل فرد دارد.

بیگانگی اجتماعی - فرهنگی

بیگانگی در تعریف عام به مفهوم احساس انفصال، جدایی و عدم پیوند ذهنی (شناختی) و عینی (کنشی) میان فرد و جامعه (نهادهای و ساختارها و سازمان‌های اجتماعی نظیر سیاست، خانواده، مذهب و فرهنگ و نظایر آن است) (محسنی تبریزی، ۱۳۷۰: ۳۲).

برای سنجش بیگانگی اجتماعی - فرهنگی از ۶ شاخص براساس شاخص‌های میدلتون، دیان و ملوین سیمن استفاده شده است:

۱. بی‌قدرتی^۱

در این حالت فرد احساس بی‌قدرتی و بی‌اختیاری دارد و قادر به تحت تاثیر قرار دادن محیط اجتماعی اطراف خود نمی‌باشد. و فرد احساس می‌کند که این عوامل بیرونی و محیطی است که بر فرد تاثیر دارد و او را کنترل می‌کند و او کنترلی بر محیط و پیشامد وقایع ندارد و در مقابل مشکلات ناتوان است.

^۱ Powerlessness

۲. بی‌هنجاری^۱

حالتی از بیگانگی است که فرد احساس می‌کند برای رسیدن به اهداف ارزنده خود نیاز به وسائل نامشروع دارد. و این مطلب از نظر مرتون چنین بیان می‌شود که جامعه دست‌یابی به برخی هدف‌ها را تشویق می‌کند و این در حالی است که وسائل لازم برای رسیدن به آن‌ها را در اختیار همه اعضای جامعه قرار نمی‌دهد در نتیجه برخی از اعضای جامعه یا باید هدف‌های خاصی را برای خود برگزینند و یا برای رسیدن به اهداف تعیین شده وسائل نامشروع به کار برند.

۳. بی‌معنایی^۲

در این حالت فرد نسبت به آینده بدبین است، دنیا و زندگی را بی‌معنا ارزیابی می‌کند و در تصمیم‌گیری‌ها عقیده خود را با استانداردهای موجود نمی‌تواند تطبیق دهد. به عبارتی وی در تخمین و پیش‌بینی بالنسبه دقیق رفتار دیگران و نیز برآورد عواقب و نتایج رفتار دیگران با مشکل روبروست. در مورد رفتار خود در آینده ناتوان است و قدرت آینده‌نگری نداشته و جریان امور را بی‌معنا و بدون پیش‌بینی می‌داند.

۴. انزوای اجتماعی^۳

واقعیتی فکری است که در آن فرد عدم تعلق و وابستگی و انفصال تامه‌ای را با ارزش‌های مرسوم جامعه احساس می‌کند. در این حالت فرد هم‌چنین دارای اعتقاد و باور نازلی نسبت به ساز و کارهای ارزش‌گذاری و نظام پاداش اجتماعی نیز هست و خود را با هر آن چه که از نظر جامعه معتبر و ارزش‌مند است هم عقیده و همسو نمی‌بیند. مع هذا احساس انزوای اجتماعی از نظر سیمن به مفهوم قابلیت سازگاری فرد با زمینه اجتماعی خویش نیست بلکه مبین انفکاک فکری فرد از استانداردهای فرهنگی است (محسنی تبریزی، ۱۳۸۱: ۱۴۶).

۵. جدایی از خویشتن^۴

به حالتی از بیگانگی گفته می‌شود که فرد نسبت به احساس واقعی علاقه‌ها و باورهایش بیگانه می‌شود در مقایسه خود با دیگران احساس می‌کند که فرد موفق نیست و احساس مفید بودن نمی‌کند و در حالت کلی وجود خود را در دنیا موثر ارزیابی نمی‌کند.

۶. انزوای فرهنگی^۵

به حالتی از بیگانگی گفته می‌شود که فرد احساس همسوئی با استانداردهای فرهنگی جامعه خود نمی‌کند و دچار انفکاک از اهداف فرهنگی جامعه است.

1. Normelessness

2. Meaningless

3. Social Estrangement

4. Self Estrangement

5. Culture Estrangement

روش تحقیق

روش تحقیق، پیمایش از نوع همبستگی است. از نظر هدف تحقیق، کاربردی، از نظر شیوه گردآوری داده‌ها جزء روش‌های میدانی و به لحاظ زمانی مقطعی می‌باشد.

اعتبار و پایایی وسیله اندازه‌گیری

در این تحقیق برای تعیین اعتبار از روش اعتبار صوری و برای تعیین پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده شد.

جدول شماره (۱): نتایج آلفای کرونباخ برای گویه‌های متغیر مستقل

سرمایه فرهنگی	تعداد گویه‌ها	ضریب آلفا	ضریب آلفای کل
بعد عینی	۷	۰.۶۷	۰.۷۰
بعد ذهنی	۱۳	۰.۸۰	
بعد نهادی	۱۱	۰.۷۵	

جدول شماره (۲): نتایج آلفای کرونباخ برای گویه‌های متغیر وابسته (بیگانگی اجتماعی - فرهنگی)

بیگانگی	تعداد گویه‌ها	ضریب آلفا	ضریب آلفای کل
انزوای اجتماعی	۶	۰.۷۲	۰.۹۱
انزوای فرهنگی	۴	۰.۵۰	
احساس بی‌قدرتی	۷	۰.۸۷	
احساس بی‌معنایی	۴	۰.۷۶	
احساس بی‌هنجاری	۵	۰.۷۱	
انزجار از خویشتن	۶	۰.۸۷	

جامعه آماری، حجم و شیوه نمونه‌گیری

جامعه آماری، کلیه جوانان ساکن شهر تبریز با دامنه سنی ۱۸-۲۹ سال به تعداد ۴۰۹۵۷۰ نفر هستند. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۳۸۴ نفر با دقت احتمالی $d=0.05$ و ضریب اطمینان ۰.۹۵ و $t=1.96$ به دست آمده است. ۵۰ درصد حجم نمونه به مردان و ۵۰ درصد حجم نمونه به زنان اختصاص داده شده است. و از مناطق مختلف شهر تبریز بر اساس روش خوشه‌ای داده‌ها جمع‌آوری شده است.

یافته‌ها

براساس اطلاعات، ۱۹۲ نفر از پاسخگویان در این تحقیق زنان و ۱۹۲ نفر را مردان تشکیل می‌دهند ۳۹ نفر از پاسخگویان مدرک کمتر از دیپلم، ۱۱۱ نفر مدرک دیپلم، ۱۰۱ نفر مدرک کاردانی، ۱۱۳ نفر مدرک کارشناسی و ۳۹ نفر دارای مدرک کارشناسی ارشد و بالاتر می‌باشند. محدوده سنی در این تحقیق

مابین ۱۸-۲۹ سالگی می‌باشد. میانگین سنی ۲۳.۷ و سن بیشتر پاسخگویان ۲۴ سال است. انحراف میانگین برابر ۱۶۳، انحراف معیار ۳۰۱۹۴، واریانس ۱۰۰۲ می‌باشد. ضریب چولگی برابر ۰.۰۷- می‌باشد که نشان دهنده چولگی منفی است و بیان کننده این است که میانگین کمتر از واقعیت است. ضریب افراستگی ۰.۹۹- است و این نشان دهنده این است که منحنی کوتاه‌تر از منحنی توزیع نرمال است.

- بررسی رابطه بین سرمایه فرهنگی و بیگانگی اجتماعی - فرهنگی
با استفاده از آزمون پیرسون برای تعیین همبستگی بین متغیر سرمایه فرهنگی و بیگانگی طبق اطلاعات به دست آمده از این آزمون مقدار ضریب همبستگی برابر $r = -0.375$ با سطح معنی‌داری $p = 0.000$ می‌باشد. بنابراین نتیجه گرفته می‌شود بین سرمایه فرهنگی و بیگانگی همبستگی معکوس و متوسط می‌باشد. یعنی با افزایش میزان سرمایه فرهنگی میزان بیگانگی اجتماعی - فرهنگی کاهش می‌یابد.

جدول شماره (۳): آزمون همبستگی پیرسون بین بیگانگی و سرمایه فرهنگی

متغیر	بیگانگی اجتماعی - فرهنگی
سرمایه فرهنگی	ضریب همبستگی پیرسون -۰.۳۷۵
	سطح معنی‌داری ۰.۰۰۰
	تعداد مشاهدات ۳۸۴

- بررسی رابطه بین بعد نهادی سرمایه فرهنگی و بیگانگی اجتماعی - فرهنگی
استفاده از آزمون پیرسون برای تعیین همبستگی بین متغیر بعد نهادی سرمایه فرهنگی و بیگانگی طبق اطلاعات به دست آمده از این آزمون مقدار ضریب همبستگی برابر $r = -0.332$ با سطح معنی‌داری $p = 0.000$ می‌باشد. بنابراین نتیجه گرفته می‌شود بین بعد نهادی سرمایه فرهنگی و بیگانگی همبستگی معکوس و متوسط می‌باشد. یعنی با افزایش میزان بعد نهادی سرمایه فرهنگی میزان بیگانگی اجتماعی - فرهنگی کاهش می‌یابد.

جدول شماره (۴): آزمون همبستگی پیرسون بین بیگانگی با بعد نهادی سرمایه فرهنگی

متغیر	بیگانگی اجتماعی - فرهنگی
سرمایه فرهنگی	ضریب همبستگی پیرسون -۰.۳۳۲
بعد نهادی	سطح معنی‌داری ۰.۰۰۰
	تعداد مشاهدات ۳۸۴

- بررسی رابطه بین بعد عینی سرمایه فرهنگی و بیگانگی اجتماعی - فرهنگی با استفاده از آزمون پیرسون برای تعیین همبستگی بین متغیر بعد عینی سرمایه فرهنگی و بیگانگی طبق اطلاعات به دست آمده از این آزمون مقدار ضریب همبستگی برابر $r = -0.319$ با سطح معنی‌داری $p = 0.000$ می‌باشد. بنابراین نتیجه گرفته می‌شود بین بعد عینی سرمایه فرهنگی و بیگانگی همبستگی معکوس و متوسط می‌باشد. یعنی با افزایش میزان بعد عینی سرمایه فرهنگی میزان بیگانگی اجتماعی - فرهنگی کاهش می‌یابد.

جدول شماره (۵): آزمون همبستگی پیرسون بین بیگانگی با بعد عینی سرمایه فرهنگی

متغیر	بیگانگی اجتماعی - فرهنگی
سرمایه فرهنگی	ضریب همبستگی پیرسون
بعد عینی	سطح معنی‌داری
	تعداد مشاهدات
	۳۸۴

- بررسی رابطه بین بعد ذهنی سرمایه فرهنگی و بیگانگی اجتماعی - فرهنگی با استفاده از آزمون پیرسون برای تعیین همبستگی بین متغیر بعد عینی سرمایه فرهنگی و بیگانگی طبق اطلاعات به دست آمده از این آزمون مقدار ضریب همبستگی برابر $r = -0.291$ با سطح معنی‌داری $p = 0.003$ می‌باشد. بنابراین نتیجه گرفته می‌شود بین بعد عینی سرمایه فرهنگی و بیگانگی همبستگی معکوس و ضعیف می‌باشد. یعنی با افزایش میزان بعد ذهنی سرمایه فرهنگی میزان بیگانگی اجتماعی - فرهنگی کاهش می‌یابد.

جدول شماره (۶): آزمون همبستگی پیرسون بین بیگانگی با بعد عینی سرمایه فرهنگی

متغیر	بیگانگی اجتماعی - فرهنگی
سرمایه فرهنگی	ضریب همبستگی پیرسون
بعد ذهنی	سطح معنی‌داری
	تعداد مشاهدات
	۳۸۴

- بررسی تفاوت بین جنسیت و بیگانگی اجتماعی - فرهنگی با توجه به اطلاعات به دست آمده از آزمون تی مستقل میانگین نمره‌های بیگانگی اجتماعی - فرهنگی در گروه مردان ۹۸.۱۷ و در گروه زنان ۹۵.۶۹ به دست آمد. مقدار آزمون تی به دلیل برابر بودن

واریانس‌ها برابر ۱۰۰۴۶ با درجه آزادی ۳۸۲ و سطح معنی‌داری ۰۰۲۶۹ به دست آمد. به دلیل این که سطح معنی‌داری از ۰۰۵ بیشتر است نتیجه گرفته می‌شود که بین جنسیت و بیگانگی تفاوت معنی‌دار وجود ندارد.

جدول شماره (۷): آماره توصیفی آزمون T

جنسیت	تعداد	میانگین	انحراف معیار	اشتباه معیار میانگین
مرد	۱۹۲	۹۸.۱۷	۲۵.۲۸	۱.۸۲۵
زن	۱۹۲	۹۵.۶۹	۲۰.۹۸	۱.۵۱۴

جدول شماره (۸): آزمون تی برای جنسیت و بیگانگی اجتماعی - فرهنگی

متغیر	تست لونس		مقدار T	درجه آزادی	معنی‌داری T
	F یکنواختی واریانس‌ها	معنی‌داری F			
بیگانگی	۷.۲۴۱	۰.۰۰۷	۱.۰۴۶	۳۸۲	۰.۲۹۶

- بررسی تفاوت بین میزان تحصیلات و بیگانگی اجتماعی - فرهنگی با استفاده از نتایج به دست آمده از آنالیز واریانس میانگین به دست آمده برای افراد زیر دیپلم با میانگین ۱۰۰.۷۲ با انحراف استاندارد ۲۲.۹۹، دیپلم با میانگین ۱۰۰.۲۹ با انحراف استاندارد ۲۵.۱۸، کاردانی با میانگین ۹۸.۸۲ با انحراف استاندارد ۲۳.۵۲، کارشناسی با میانگین ۹۲.۲۲ و انحراف استاندارد ۲۰.۷۹ و کارشناسی ارشد و بالاتر با میانگین ۸۷.۹۰ و انحراف استاندارد ۱۸.۹۷ می‌باشد. مقدار $F=۲.۹۸۲$ با سطح معنی‌داری $P=۰.۰۱۹$ نتیجه گرفته می‌شود که تفاوت نمره‌های بیگانگی معنی‌دار نیست و بین میزان تحصیلات و بیگانگی اجتماعی - فرهنگی تفاوت معنی‌دار نیست.

جدول شماره (۹): آماره توصیفی آنالیز واریانس

میزان تحصیلات	میانگین	انحراف معیار	اشتباه معیار	بیشترین مقدار	کمترین مقدار
زیر دیپلم	۱۰۰.۷۲	۲۲.۹۹۹	۳.۶۸۳	۵۳	۱۴۳
دیپلم	۱۰۰.۲۹	۲۵.۱۸۹	۲.۳۹۱	۴۵	۱۸۵
کاردانی	۹۸.۸۲	۲۳.۵۲۰	۲.۳۴۰	۴۱	۱۶۳
کارشناسی	۹۲.۲۲	۲۰.۷۹۴	۱.۹۵۶	۴۱	۱۵۱
ارشد و بالاتر	۸۷.۹۰	۱۸.۹۷۱	۴.۲۴۲	۵۵	۱۲۹
مجموع	۹۶.۹۳	۲۳.۲۳۶	۱.۱۸۶	۴۱	۱۸۵

جدول شماره (۱۰): آزمون آنالیز واریانس بیگانگی اجتماعی- فرهنگی و میزان تحصیلات

مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	مقدار F	سطح معنی‌داری
۶۳۰۹.۲۲۵	۴	۱۵۷۷.۳۰۶	۲.۹۸۲	۰.۱۹
۲۰۰۴۷۶.۷۳	۳۷۹	۵۲۸.۹۶۲		
۲۰۶۷۸۵.۹۶	۳۸۳			

- بررسی رابطه بین سن و بیگانگی اجتماعی- فرهنگی

با استفاده از آزمون پیرسون برای تعیین همبستگی بین متغیر سن و بیگانگی طبق اطلاعات به دست آمده از این آزمون مقدار ضریب همبستگی برابر $r = -0.085$ با سطح معنی‌داری $p = 0.096$ می‌باشد. بنابراین نتیجه گرفته می‌شود بین سن و بیگانگی اجتماعی- فرهنگی رابطه معنی‌دار وجود ندارد.

جدول شماره (۱۱): آزمون همبستگی پیرسون بین سن و بیگانگی اجتماعی- فرهنگی

متغیر	بیگانگی اجتماعی- فرهنگی
سن	ضریب همبستگی پیرسون
	-۰.۰۸۵
	سطح معنی‌داری
	۰.۰۹۶
	تعداد مشاهدات
	۳۸۴

نتایج تحلیل استنباطی چند متغیره بیگانگی اجتماعی- فرهنگی

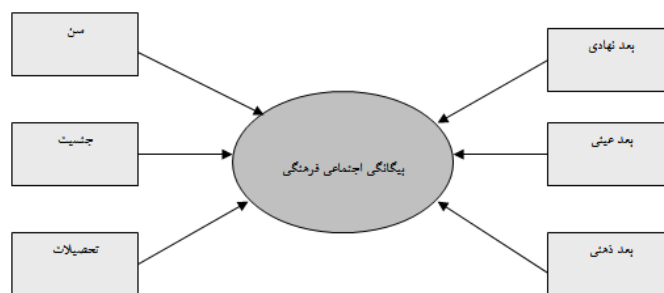
در این مدل عواملی که بر بیگانگی تاثیر داشته‌اند وارد شده و در نهایت ۳ عامل در مدل باقی ماندند. همان طور که در جدول (۱۲) آمده است ضریب همبستگی نهایی چندگانه 0.386 درصد و مجذور آن 0.149 می‌باشد، هم‌چنین مقدار ضریب همبستگی تبیین شده 0.142 می‌باشد. بنابراین به صورت واقعی و تبیین شده 0.142 درصد واریانس توسط متغیرهای مستقل تبیین و پیش‌بینی شده است. با توجه به اطلاعات جدول (۱۴) نتایج معادله رگرسیون متغیر وابسته بیگانگی با توجه به ضرایب β (ضریب تاثیر متغیر مستقل)، R (ضریب همبستگی رگرسیون چند متغیره)، R (ضریب تعیین)، T (آزمون معنی‌داری حضور متغیر مستقل در معادله) و sig T (میزان معنی‌داری) به شرح زیر می‌باشد:

متغیر بعدنهادی سرمایه فرهنگی موثرترین بعد سرمایه فرهنگی بر روی بیگانگی به میزان $\beta = -0.179$ تاثیر معکوس و موثر بر متغیر وابسته دارد.

متغیر دوم بعد عینی سرمایه فرهنگی به عنوان دومین عامل موثر بر بیگانگی به میزان $\beta = -0.152$ تاثیر معکوس و موثر بر متغیر وابسته دارد. متغیر سوم بعد ذهنی سرمایه فرهنگی به عنوان سومین عامل موثر بر بیگانگی به میزان $\beta = -0.140$ تاثیر معکوس و مثبت بر متغیر وابسته دارد.

بعد ذهنی (-0.140) + بعد عینی (-0.152) + بعد نهادی -0.179 = بیگانگی اجتماعی- فرهنگی

معادله فوق نشان می‌دهد بعد نهادی سرمایه فرهنگی بیشترین تاثیر را در کاهش بیگانگی دارد و پس از بعد نهادی بعد عینی و ذهنی نیز بر بیگانگی موثر هستند. متغیرهایی که واجد شرایط ورود به مدل نبودند از مدل خارج شدند نشان داده شده است. در این جدول Beta in ضرایب رگرسیونی جزیی استاندارد شده می‌باشد به شرطی که آن متغیر وارد مدل می‌شد. Partial ضریب همبستگی جزیی هر یک از متغیرهای مستقل با متغیر وابسته است. Tolerance حداقل ضریب سه‌لگیری واریانس برای هر یک از متغیرها را نشان می‌دهد. T برای آزمون معنی‌داری ضرایب رگرسیون جزیی می‌باشد. در نهایت sig سطح معنی‌داری برای t را نشان می‌دهد. نمودار (۱) مدل تحلیل رگرسیون و ضرایب β بیگانگی اجتماعی - فرهنگی را نشان می‌دهد.

نمودار شماره (۱): مدل رگرسیونی و ضرایب β بیگانگی اجتماعی - فرهنگی

جدول شماره (۱۲): آماره‌های رگرسیون چند متغیره بیگانگی اجتماعی - فرهنگی

ضریب همبستگی	ضریب تبیین	ضریب همبستگی تبیین شده	اشتباه معیار	آزمون دوربین واتسون
۰.۳۸۶	۰.۱۴۹	۰.۱۴۲	۲۱.۵۲۳	۱.۹۴۵

جدول شماره (۱۳): تحلیل واریانس رگرسیون چند متغیره بیگانگی اجتماعی - فرهنگی

منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	مقدار F	سطح معنی‌داری
اثر رگرسیون	۳۰۷۶۰.۳۷۱	۳	۱۰۲۵۳.۴۵۷	۲۲.۱۳۵	۰.۰۰۰
باقی مانده	۱۷۶۰۲۵.۵۹	۳۸۰	۴۶۳.۲۲۵		
کل	۲۰۶۷۸۵.۹۶	۳۸۳			

جدول شماره (۱۴): آماره‌های متغیرهای مدل رگرسیون بیگانگی اجتماعی- فرهنگی باقی‌مانده در مدل

متغیرها	مقدار β	خطای استاندارد	Beta	مقدار T	سطح معنی‌داری
بعد نهادی	-۰.۸۸۳	۰.۲۹۹	-۰.۱۷۹	-۲.۹۵۸	۰.۰۰۳
بعد عینی	-۰.۴۸۲	۰.۱۹۰	-۰.۱۵۲	-۲.۵۴۰	۰.۰۱۱
بعد ذهنی	-۰.۲۸۷	۰.۱۱۳	-۰.۱۴۰	-۲.۵۵۰	۰.۰۱۱

جدول شماره (۱۵): متغیرهای خارج از مدل

نام متغیر	Beta in	T	sig	Partial	Tolerance
جنسیت	-۰.۴۴	-۰.۹۲۹	۰.۳۵۳	-۰.۴۸	۰.۹۹۹
سن	-۰.۰۸۱	-۱.۶۹۰	۰.۰۹۲	-۰.۰۸۶	۰.۹۸۷
تحصیلات	-۰.۰۰۳	-۰.۰۴۸	۰.۹۶۱	-۰.۰۰۲	۰.۷۲۰

- تحلیل مسیر تاثیر ابعاد سه‌گانه سرمایه فرهنگی بر بیگانگی اجتماعی- فرهنگی

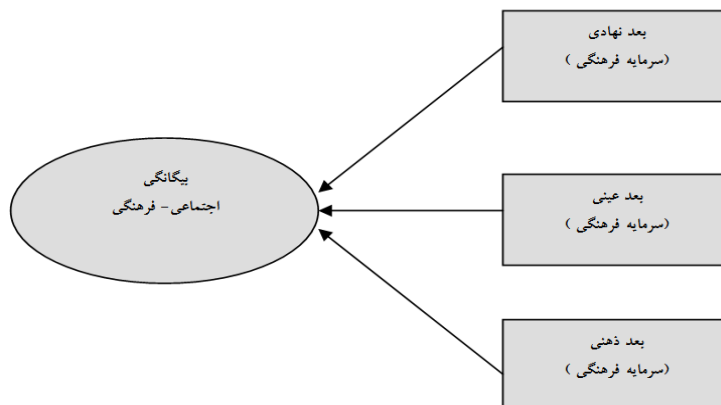
اطلاعات به دست آمده از رگرسیون چندگانه به شرح زیر است:

متغیر بعد نهادی سرمایه فرهنگی موثرترین بعد سرمایه فرهنگی بر روی بیگانگی به میزان $\beta = -0.179$ و میزان همبستگی (-0.332) تاثیر معکوس و موثر بر متغیر وابسته دارد. متغیر دوم بعد عینی سرمایه فرهنگی به عنوان دومین عامل موثر بر بیگانگی به میزان $\beta = -0.152$ و میزان همبستگی (-0.319) تاثیر معکوس و موثر بر متغیر وابسته دارد.

متغیر سوم بعد ذهنی سرمایه فرهنگی به عنوان سومین عامل موثر بر بیگانگی به میزان $\beta = -0.140$ و میزان همبستگی (-0.291) تاثیر معکوس و مثبت بر متغیر وابسته دارد.

بعد ذهنی (-0.140) + بعد عینی (-0.152) + بعد نهادی -0.179 = بیگانگی اجتماعی- فرهنگی معادله فوق نشان می‌دهد بعد نهادی سرمایه فرهنگی بیشترین تاثیر را در کاهش بیگانگی دارد و پس از بعد نهادی بعد عینی و ذهنی نیز بر بیگانگی موثر هستند.

براساس این اطلاعات نمودار تحلیل مسیر تاثیر ابعاد سه‌گانه سرمایه فرهنگی بر بیگانگی اجتماعی- فرهنگی به شکل زیر می‌باشد.

نمودار شماره (۲): تحلیل مسیر تأثیر ابعاد سه‌گانه سرمایه فرهنگی بر بیگانگی اجتماعی-فرهنگی

نتیجه‌گیری و بحث

نتایج حاصل از آزمون‌های انجام شده در این پژوهش بیانگر این واقعیت است که مسئله اجتماعی بیگانگی اجتماعی-فرهنگی در میان جوانان وجود دارد. وجود احساس بیگانگی اجتماعی-فرهنگی در میان افراد جامعه، همنوایی، وفاق اجتماعی و همبستگی گروهی را در جامعه کمرنگ کرده و سبب می‌شود تا افراد جامعه با اهداف فرهنگی، انتظارات جمعی و آن چه جامعه به عنوان الگوهای عمل برای اعضا خود در نظر می‌گیرد همسو نشوند.

از آن جایی که مسائل اجتماعی چند علتی هستند نمی‌توان با بررسی فقط چند عامل علل ایجاد یک مسئله اجتماعی را تبیین کرد. در تحقیق حاضر رابطه ابعاد مختلف سرمایه فرهنگی با بیگانگی اجتماعی-فرهنگی مورد بررسی قرار گرفت و نتیجه نشانگر این است که تا حدی سرمایه فرهنگی تبیین کننده بیگانگی اجتماعی و فرهنگی است. نتایج آزمون‌های همبستگی نشانگر ارتباط معنی‌دار بین ابعاد سه‌گانه سرمایه فرهنگی با بیگانگی بود نتایج نشان داد که هر سه بعد سرمایه فرهنگی با بیگانگی اجتماعی-فرهنگی رابطه معکوس دارند. بدین ترتیب با افزایش ابعاد سرمایه فرهنگی از میزان بیگانگی اجتماعی-فرهنگی کاسته می‌شود. به اعتقاد بوردیو فرد از طریق خانواده خود شایستگی‌های اجتماعی و زبان‌شناسی و نیز ویژگی‌هایی نظیر سبک و راه و روش کار را می‌آموزد و برای کسانی که سرمایه فرهنگی خود را از طریق خانواده به دست نمی‌آورند. مدرسه تنها وسیله‌ای است که می‌تواند فرهنگ مسلط را به آن‌ها بشناساند (شارع‌پور، ۱۳۸۳: ۸۶). سرمایه فرهنگی به دانش، سلیقه و شیوه زندگی مربوط می‌شود که به فرد اجازه می‌دهد از طریق آن به منزلت دست یابد. سرمایه فرهنگی بر مبنای نظر بوردیو دو منبع مهم دارد: نخست عادت‌واره‌ها در زندگی خانوادگی و دوم تحصیلات. از دیدگاه بوردیو تحصیلات از جمله متغیرهای بسیار مهمی است که می‌تواند حتی جانشین عادت‌واره خانوادگی شود. زیرا می‌تواند به فرد سلیقه، ادب و شیوه-هایی را بیاموزد که فرد را به منزلت خاص نزدیک می‌کند (ممتاز، ۱۳۸۶: ۱۵۳). نتایج این تحقیق نیز

نشان می‌دهد که تحصیلات (بعد نهادی) متغیر بسیار مهمی است که می‌تواند جانشین عادت‌واره خانوادگی شده و به فرد در کسب مهارت‌های اجتماعی کمک کند. شیوه‌های زیست اجتماعی را آموزش داده و از جدایی‌گزینی اجتماعی و فرهنگی فرد جلوگیری کرده و با ایجاد نگرش توان‌مندی و مفید بودن احساس بی‌قدرتی را کاهش داده و در نهایت بیگانگی را کاهش دهد. همچنین بعد نهادی سرمایه فرهنگی با استناد به این واقعیت که جامعه‌پذیری همواره فرایندی مستمر است و تا پایان زندگی فرد ادامه دارد، از آن جایی که می‌تواند کاستی‌های و ناکارآمدی‌های اجتماعی شدن اولیه را پوشش داده و فرد را برای زندگی اجتماعی کارآمدتر آماده سازد حائز اهمیت است. به نظر بوردیو کسانی در زمینه انباشت سرمایه فرهنگی موفق‌ترند که رموز فرهنگی صحیح را در مدرسه و جامعه کسب کرده باشند، میدان اجتماعی فرصت‌های برابری را برای همه اعضای آن جامعه فراهم می‌کند، لیکن تنها آن‌هایی می‌توانند از این فرصت‌ها سود ببرند که مهارت جذب این فرصت‌ها را داشته باشند.

مصرف کالاهای فرهنگی توسط فرد (بعد عینی) یکی دیگر از شاخص‌های سرمایه فرهنگی است که رابطه معنی‌داری را با بیگانگی نشان می‌دهد. مصرف کالاهای فرهنگی (کتاب، نشریات، فیلم، تئاتر، موسیقی و ...) در دنیای امروزی که به دنیای مدرن با جهان‌های متفاوت مشهور است، به فرد این امکان را می‌دهد تا با دنیاهای مختلف آشنا شده و با افزایش اطلاعات، جذب دانش‌های نوین و کسب ابزارهای لازم دایره ارتباطی خود را با دنیای پیرامون خود افزایش داده و نقش فعالانه‌ای در زندگی اجتماعی ایفا کند. آگاهی و دانش کسب شده توسط فرد این امکان را به او می‌دهد در زندگی اجتماعی و فردی بینش روشن و وسیعی کسب کرده و مهارت‌های بهزیستن را بیاموزد.

بعد ذهنی سرمایه فرهنگی که در این تحقیق فضای فرهنگی خانواده در نظر گرفته شده است بعد ذهنی سرمایه فرهنگی به تعبیر "تراسی" ترتیبات دیرپای ذهن و بدن آدمی را شامل می‌شود. و اشاره به جامعه‌پذیری اولیه دارد. آن جایی که بوردیو از وارثین سخن می‌گوید، وارثین کسانی هستند که در محیط و خانواده فرهنگی رشد کرده‌اند و به طور طبیعی سرمایه فرهنگی را به ارث برده‌اند. با این حوزه خویشاوندی دارند و زبان‌شان را می‌فهمند. این مطلب بیانگر نقش مهم خانواده و فضای فرهنگی خانواده (بعد ذهنی) در انتقال سرمایه فرهنگی است. به تعبیر بوردیو کسانی که سرمایه فرهنگی لازم را برای وارد شدن به عرصه فرهنگ کسب نکرده‌اند، یعنی جزء وارثین نیستند با وارد شدن به این عرصه در معرض خشونت نمادین قرار می‌گیرند، در نتیجه نهاد خانواده یکی از ارکان مهم جامعه‌پذیری و انتقال سرمایه فرهنگی محسوب می‌شود که می‌تواند بسترهای لازم را برای جذب و دریافت دانش و مهارت زندگی اجتماعی در فرد ایجاد کند.

با توجه به نتایج و یافته‌های تحقیق حاضر ابعاد سه‌گانه سرمایه فرهنگی با بیگانگی اجتماعی - فرهنگی رابطه معنی‌دار داشته و بدین ترتیب فرضیه‌های اصلی تحقیق تأیید می‌شود. همچنین با توجه به نتایج آزمون‌ها بین سن، جنسیت، میزان تحصیلات که متغیرهای زمینه‌ای تحقیق بودند با متغیر مستقل

بیگانگی رابطه معنی‌داری در این پژوهش مشاهده نگردید و فرضیه‌های فرعی تحقیق رد شدند. نتایج و یافته‌های تحقیق حاضر با یافته‌های بنت وساویچ (۲۰۰۴)، (Bonnett&savage, 2004)، و پیر اسکاندیز (۲۰۰۵)، و (Scandizzo, 2004) همخوانی دارد.

پیشنهادها

- با توجه به همبستگی معکوس بین بعد نهادی سرمایه فرهنگی با بیگانگی اجتماعی - فرهنگی می‌توان پیشنهاد کرد نهاد آموزش و پرورش و دستگاه‌های اجرایی در حوزه فرهنگ با ایجاد فرصت‌های برابر آموزشی و ایجاد مراکز آموزشی علمی، هنری و فنی برای تمامی اقشار جامعه به افزایش میزان سرمایه فرهنگی در بعد نهادی کمک کنند.

- با توجه به همبستگی معکوس بین بعد عینی و ذهنی سرمایه فرهنگی با بیگانگی اجتماعی - فرهنگی پیشنهاد می‌شود دستگاه‌های اجرایی در حوزه فرهنگ با فرهنگ‌سازی مناسب افراد جامعه را به استفاده از کالاهای فرهنگی ترغیب کرده و همچنین با ایجاد زمینه مشارکت جوانان در فعالیت‌های فرهنگی و توسعه مراکز فرهنگی مانند کتابخانه‌های عمومی، خانه فرهنگ و سایر مراکز فرهنگی و هنری مانند سالن‌های تئاتر و مراکز آموزش علمی و فرهنگی در جهت افزایش سرمایه فرهنگی در بعد عینی جامعه کمک کرده و همچنین با آگاه‌سازی خانواده‌ها نسبت به تاثیر فضای فرهنگی خانواده بر روی موفقیت و سلامت زندگی فردی و اجتماعی جوانان و ایجاد ابزارهای لازم جهت ارتقاء فضای فرهنگی خانواده‌ها به غنی‌سازی سرمایه فرهنگی در بعد ذهنی کمک کرده و در نهایت سبب کاهش بیگانگی اجتماعی و فرهنگی جوانان شوند.

منابع

- بوردیو، پیر. (۱۳۸۱). **نظریه کنش**. مترجم: مرتضی، مردیها. تهران: انتشارات نقش و نگار.
- چلبی، مسعود. (۱۳۷۵). **جامعه‌شناسی نظم**. تهران: نشر نی.
- ریتزر، جورج. (۱۳۸۰). **نظریه‌های جامعه‌شناسی در دوران معاصر**. مترجم: محسن، ثلاثی. تهران: نشر علمی.
- شارع‌پور، محمود. (۱۳۸۱). **بررسی رابطه بین سرمایه فرهنگی و هویت اجتماعی جوانان، نامه علوم اجتماعی**. شماره ۲۰.
- شارع‌پور، محمود. (۱۳۸۳). **جامعه‌شناسی آموزش و پرورش**. تهران: انتشارات سمت.
- کرلینجر، فرد، ان. (۱۳۷۶). **مبانی پژوهش در علوم رفتاری**. (جلد دوم)، ترجمه: حسن، پاشاشریفی؛ و جعفر، نجفی‌زند. تهران: انتشارات آوای نور.
- گولد، جولیس. (۱۳۸۴). **فرهنگ علوم اجتماعی**. مترجم: محمدجواد، زاهدی؛ و دیگران. تهران: نشر مازیار.
- محسنی‌تبریزی، علیرضا. (۱۳۷۰). **بیگانگی، مفهوم‌سازی و گروه‌بندی تئوری‌ها در حوزه‌های جامعه‌شناسی و روان‌شناسی، نامه علوم اجتماعی**. شماره ۲.
- محسنی‌تبریزی، علیرضا. (۱۳۷۶). **بررسی موردی رابطه بیگانگی و مشارکت سیاسی در میان سرپرستان خانوارهای شهر تهران**. موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشگاه تهران.

محسنی تیریزی، علیرضا. (۱۳۸۰). آسیب‌شناسی بیگانگی اجتماعی - فرهنگی، فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش. شماره ۲۶.

ممتاز، فریده. (۱۳۸۶). مفهوم طبقه از دیدگاه بوردیو، پژوهشنامه علوم انسانی. شماره ۳۲.

- Bourdieu, pierre. (1984). **Distinction**. Translated by Richard Nice, London: Rutledge.
- Bourdieu, pierre. (1990). **The logical of practice**. polity press.
- Bourdieu, pierre. (1993). **A, The field of Cultural Production**. policy press.
- Bourdieu, pierre. (1996). **The state Nobility**. Translated by Lautrec Clough, Oxford: polity press.
- Bourdieu, pierre & Darbel, Alain. (1997). **The Love of Art**. polity press.
- Bourdieu, pierre & Wacquant, Loic. (2002). **An Invitation to Reflexive sociology**. polity press.
- Bourdieu, pierre. (2000). **Pascalian Meditations**. Translated by Richard Nice, Oxford: polity press.
- Bouversse, Jacques. (1999). **Rules, Dispositions & The habituse, in Shusterman**. richard, Bourdieu: A Critical Reader.
- Bennett, T., savage, M. (2004). **Introduction, cultural capital Internet Calhoun**. Carige 1995 Bourdieu Critical Perspectives, polity press.
- Turner, Jonathan H. (1998). **The struture of Sociological Theory**. Belmont CA: Wadsworth Publishing Company.
- Scandizzo, P, L. (2004). **Cultural GoodsConsumption and Cultural Capital Internet**.